

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o zamknięciu rachunków indemnizacyjnych
za rok 1884.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone Wysokiej Izbie przez c. k. Rząd zamknięcie rachunków z dochodów i wydatków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych: wschodnio-galicyskiego, zachodnio-galicyskiego i krakowskiego za rok 1884, przekazał Wysoki Sejm uchwałą swoją z dnia 26. listopada do zbadania komisji budżetowej. Komisya ukończywszy tę czynność, przedkłada wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Przedewszystkiem komisya wytknąć musi znaczny co do formy błąd w przedłożonym zamknięciu rachunków, w skutek którego jest mylnie wykazany, a mylniej jeszcze uzasadniany rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyskiego w dniu zamknięcia rachunków za r. 1884. Zamknięcie rachunków powinno przedstawić istotny wynik w każdej rubryce dochodów i wydatków w roku, z którego zamknięto rachunki, to jest, rzeczywisty dochód i rzeczywisty wydatek w każdej rubryce z końcem roku budżetowego, a nie obrót kasowy, jak to już tylokrotnie komisya budżetowa przedstawiała. W przedłożonym zaś zamknięciu rachunków, suma wykazująca dochód rzeczywisty z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyskiego obejmuje całą kwotę dodatku indemnizacyjnego zapłaconą przez Dyrekcyę dróg żelaznych galicyjskich dla wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych, chociaż z tej kwoty, części należne funduszom zachodnio-galicyskiemu i krakowskiemu, wynoszące 208.407 zł., przeniesione zostały zaraz do tychże funduszków i objęte w sumach wykazujących rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego tych dwóch funduszków. W skutku powyższego błędu, jedna i ta sama kwota dochodu z dodatku indemnizacyjnego objęta jest przy zamknięciu rachunków sumą wykazującą rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyskiego i w sumach wykazujących rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu zachodnio-galicyskiego i krakowskiego.

Wprawdzie w dziale wydatków funduszu wschodnio-galicyskiego zamieszczono znów jako wydatek rzeczywisty, kwotę wyżej wspomnianą 208.407 zł. (zapłaconą przez Dyrekcyę dróg

żelaznych jako dodatek indemnizacyjny należny funduszom indemn. zachodnio-galicyjskiemu i krakowskiemu, zapisaną chwilowo w rubryce dochodów funduszu wschodnio-galicyjskiego, ale przelaną zaraz do dochodów funduszy indemnizacyjnych właściwych). Lecz chwilowe zapisanie tej kwoty na rzecz funduszu wschodnio-galicyjskiego i przeniesienie jej zaraz, a przed zamknięciem rachunków tegoż funduszu, do dochodów funduszu zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego, nie powiększyło istotnie ani dochodów ani wydatków rzeczywistych funduszu wschodnio-galicyjskiego; było tylko obrotem kasowym, w którym zaznaczone być winno jako przebiegająca pozycya dochodów i wydatków; nie należało zaś tej kwoty liczyć w zamknięciu rachunków ani w poczet rzeczywistych dochodów, ani w poczet rzeczywistych wydatków funduszu wschodnio-galicyjskiego.

Więszym jeszcze błędem, już nie w formie, ale w rzeczy samej, jest w przedłożonym zamknięciu rachunków za rok 1884 mylne uzasadnianie różnicy zachodzącej między obrachowaną w budżecie na r. 1884 sumą dochodów z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyjskiego, a sumą dochodów niby rzeczywistych z tego dodatku dla tegoż funduszu, wykazaną zamknięciem rachunków za tenże rok. W uzasadnieniu tej różnicy napisano, (patrz zamknięcie rachunków str. 21) że suma 2,189.939 zł. 97 ct. wykazana zamknięciem rachunków za rok 1884 jako dochód rzeczywisty z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyjskiego jest większą od preliminowanej w budżecie na ten dochód sumy 2,146.630 zł. o 43.309 zł. 97 ct., z tego powodu, „ponieważ dodatki indemnizacyjne na rok 1884 preliminowano na podstawie podatków stałych wykazanych na rok 1882, podczas gdy takowe w r. 1884 faktycznie znacznie więcej wynosiły“. Całe to uzasadnienie jest zupełnie mylnem. Albowiem suma ta 2,189.939 zł. 97 ct. wykazana w zamknięciu rachunków jako dochód z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyjskiego, jest dla tego większą od sumy 2,146.630 zł., na którą ten dochód obrachowano w budżecie; gdyż w tej wykazanej zamknięciem rachunków sumie, oprócz rzeczywistego dochodu z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyjskiego, który istotnie wynosił tylko 1,934.582 zł. 93 ct. (a przeto był mniejszy od preliminowanego), objęto także słusznie kwotę 46.949 zł. 15 ct. mylnie pobraną dawniej od podatkujących w dodatku indemnizacyjnym i tymże zwróconą w 1884 r. a nadto zamieszczono w niej błędnie kwotę 208.407 zł. 88 ct., zapisaną chwilowo w rubryce dochodów z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyjskiego, lecz przelaną zaraz, a przeto przed zamknięciem rachunków, do dochodów z dodatku indemnizacyjnego dla funduszy zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego i objętą już sumami wykazującymi w zamknięciu rachunków na r. 1884 rzeczywiste dochody tychże dwóch funduszy.

Następstwa powyżej wytkniętego błędu w zamknięciu rachunków wykażemy bliżej rozstrząsając szczegółowo zamknięcie rachunków funduszu wschodnio-galicyjskiego.

Komisya budżetowa obok wyrażenia żądania, aby na przyszłość przy zamknięciach rachunków z dochodów i wydatków funduszy indemnizacyjnych usunięte były wyżej wytknięte znaczne błędy formy, wyraża życzenie, aby te zamknięcia rachunków odpowiadały co do okresu czasu który obejmują, zamknięciom rachunków z dochodów i wydatków państwowych, to jest, aby zamknięcia rachunków indemnizacyjnych, które dotychczas obejmują każdorocznie okres od 1. grudnia jednego roku do 1. Grudnia roku następnego, obejmowały taki sam rok budżetowy, jaki przyjęto w budżetach i zamknięciach rachunków państwowych, t. j. od 1. stycznia do 31. Grudnia włącznie co do dochodów i wydatków bieżących, a do 1. Kwietnia roku następnego co do ściągania zaległości. Wówczas Wysoki Sejm i jego Komisya budżetowa będą mogły czynić dokładniejsze porównanie dochodów z dodatku indemnizacyjnego z dochodami z podatków państwowych w tymże samym okresie czasu i mieć kontrolę, czy rozpisywanie i ściąganie tych dodatków indemnizacyjnych odbywa się prawidłowo.

Przedłożone przez Rząd zamknięcie rachunków z wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych za r. 1884. wykazuje, że w owym roku dla pokrycia rzeczywistych wydatków funduszu wschodnio-galicyjskiego i funduszu zachodnio-galicyjskiego, które to wydatki były w 1884. r. wyjątkowo większe z powodów niżej wskazanych, — użyto nietylko wszystkich rzeczywistych dochodów bieżących, ale nie chcąc sięgnąć po część zaoszczędzonych dochodów z lat poprzednich, przeniesionych do majątku, pokryto na razie przewyżkę wydatków nad dochody zaliczkami nieoprocentowanymi danymi ze skarbu państwa. Jednak te zaliczki zwrócono skarbowi państwa zaraz w Styczniu 1885 r., jak tylko wpłynęły zaległe i nowe dochody funduszków indemnizacyjnych.

Dwa były powody tego zapotrzebowania zaliczek ze skarbu państwa w r. 1884. r. przez fundusze wschodnio i zachodnio galicyjskie: Po pierwsze a głównie, że w roku owym daleko większą ilość niż zwykle, przedłożono do wypłaty obligów indemnizacyjnych wylosowanych w dawniejszych latach, (mianowicie za 343.865 zł. w funduszu wschodnio-galicyjskim, a za 218 568 zł. w funduszu zachodnio-galicyjskim); albowiem w r. 1884. wydawano nowe kupony do obligów i wielu zagranicznych właścicieli obligów indemnizacyjnych zgłosiwszy się po te kupony, dowiedziało się dopiero, że ich obligi są już dawno wylosowane; przedłożyło je przeto do wypłaty. Po drugie, że nie wszystkie dochody za ten rok przypadające, ściągnięto przed zamknięciem rachunków indemnizacyjnych, które według dotychczasowego zwyczaju zamykają się 1. Grudnia, bo dyrekcye dróg żelaznych wniosły dodatek indemnizacyjny za IV. kwartał już po zamknięciu rachunków.

Fundusz indemnizacyjny krakowski zapotrzebował wprawdzie chwilowo dla pokrycia swych wydatków w r. 1884. zaliczki z funduszu zachodnio-galicyjskiego, ale zaliczkę tę zwrócił fundusz krakowski przed zamknięciem rachunków i wszystkie swoje wydatki własnymi dochodami pokrył.

Po tych ogólnych uwagach dotyczących się zamknięcia rachunków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych za r. 1884., przechodzimy do szczegółowego zbadania zamknięcia rachunków każdego funduszu indemnizacyjnego za tenże rok.

Ogół *dochodów* funduszu indemnizacyjnego *wschodnio-galicyjskiego* obrachowano w budżecie na 1884 r. na sumę 3,642.579 zł.; w przedłożonym zaś zamknięciu rachunków wykazano, że ogół dochodów wraz z zaliczką bezprocentową daną chwilowo ze Skarbu Państwa w kwocie 115.463 zł. 23 ct. ale nie zwróconą przed zamknięciem rachunków za ów rok, wynosił 3,938,780 zł. 92 ct. Jednak wyliczywszy z tego ogółu dochodów: po 1-sze zapisaną niewłaściwie w poczet rzeczywistych dochodów z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyjskiego (a następnie także niewłaściwie w poczet wydatków rzeczywistych tego funduszu) kwotę 208.407 zł. 88 ct., bo ta kwota przelaną została zaraz po jej wniesieniu, (a w każdym razie przy zamknięciu rachunków za 1884. r.) do dochodów funduszków indemnizacyjnych zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego, którym należała i objęta jest sumami wykazującymi ich dochody w przedłożonym zamknięciu rachunków; po 2gie wyliczywszy z powyższego ogółu dochodów kwotę 26.160 zł. 73 ct., zapisaną dwukrotnie w poczet dochodów rzeczywistych — (raz słusznie, bo jako zwrot pożyczki danej w roku poprzednim funduszowi krakowskiemu, drugi raz niewłaściwie, bo tylko jako pozycja przebiegająca, jak to niżej wykażemy szczegółowo), — ujrzymy, że ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego w 1884 r. wynosił 3,704.212 zł. 31 ct. Przeto ogół dochodów rzeczywistych, wykazanych przy zamknięciu rachunków był większy od ogółu dochodów przewidzianych w budżecie na 1884. r. o 61.633 zł. 31 ct. Lecz ten ogół dochodów rzeczywistych był większy od ogółu dochodów preliminarzowych w budżecie, jedynie z powodu, że do zwykłych dochodów funduszu wschodnio-galicyjskiego,

musiano dodać, dla pokrycia wszystkich wyjątkowo większych w owym roku wydatków, zaliczkę z funduszu państwa, którą zwrócono już po zamknięciu rachunków gdy wpłynęły nowe dochody.

Porównawszy szczegółowo pozycje dochodów rzeczywistych wykazane w zamknięciu rachunków za r. 1884., z pozycjami przewidzianymi w budżecie na ów rok, widzimy, że dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych w tytułach następujących: W tytule Iszym: „wpłaty na kapitały“, preliminowano 2.193 zł., wpłynęło rzeczywiście 3.750 zł. 29 ct., więcej e 1.557 zł. 27 ct. W tytule II-im: „wpłaty na renty“, preliminowano 1.429 zł., wpłynęło 1.822 zł. 75 ct., więcej o 393 zł. 75 ct. W tytule III-im „dochody z własnego majątku“, w pozycji 3-ciej „gotówka za wylosowane obligacje indemnizacyjne, będące własnością funduszu“, nie preliminowano w budżecie, gdyż tego dochodu losowego obrachować nie można, a wpłynęło za te wylosowane obligacje 32.025 zł. W pozycji 4-tej tegoż tytułu: „zwrot zaliczki danej funduszowi indemnizacyjnemu krakowskiemu“, wpłynęło rzeczywiście 26.160 zł. 73 ct., zaś w pozycji tej nie preliminowano w budżecie, gdyż przy układaniu budżetu na r. 1884. w 1883 r. nie można było przewidzieć, że w r. 1883. zaliczy fundusz wschodnio-galicyski funduszowi krakowskiemu z reszty subwencji z 1883. r. kwotę 26.160 zł. 73 ct. i że zaliczkę tę zwróci fundusz krakowski dopiero w roku następnym 1884.

W tymże tytule w pozycji 6-ej: „z pozostałej reszty subwencji z r. 1883. na pokrycie własnych wydatków“, preliminowano 20.730 zł., zaś w zamknięciu rachunków zapisano mylnie w tej pozycji dochodów całą resztę subwencji pozostałą z 1883. r., mianowicie 38.084 zł. 73 ct., chociaż właśnie z tej reszty subwencji pożyczono już w 1883. r. funduszowi indemnizacyjnemu krakowskiemu 26.160 zł. 73 ct., a gdy fundusz krakowski zwrócił w 1884. r. tę pożyczoną kwotę, zapisano ją już słusznie wyżej w pozycji 4-tej jako rzeczywisty dochód funduszu wschodnio-galicyskiego w 1884. r. Przeto w tej pozycji 6-tej należało zapisać tylko kwotę 11.924 zł., pozostałą z reszty subwencji z 1883. r. po pożyczeniu 26.160 zł. 73 ct. w 1883 r. funduszowi krakowskiemu. Aby wyrównać zapisanie dwukrotne jednej i tej samej kwoty w poczet dochodów rzeczywistych funduszu wschodnio-galicyskiego, zapisano ją znów w poczet wydatków rzeczywistych, gdy przenoszono ją chwilowo do depozytu zaczem ją wydano. Objasnieniem takiego niewłaściwego układania zamknięć rachunkowych jest to, iż tu wpisano w zamknięcie rachunków cały obrót kasowy z tą kwotą 26.160 zł. 73 ct. Mianowicie; kiedy fundusz krakowski spłacił ją w 1884. r. funduszowi wschodnio-galicyskiemu, zapisano ją w poczet dochodów funduszu wschodnio-galicyskiego w 1884. r. jako zwrot zaliczki; aby ją następnie złączyć z 11.924 zł. pozostałymi z reszty subwencji z 1883. r., a zapisanymi jako depozyt, przeniesiono te 26.160 zł. z rubryki dochodów w rubrykę depozytów, a zapisano w poczet wydatków funduszu; po złączeniu tych obu kwot: 26.160 zł 73 ct. i 11.924 zł. w jedną 38.084 zł. 73 ct., przeniesiono tę połączoną kwotę z rubryki depozytów w rubrykę dochodów funduszu i wpisano ją znów w poczet dochodów funduszu w 1884. r. jako pozostałą resztę z subwencji z 1883. r. Cały ten obrót z kwotą 26.160 zł. w 1884. r. powinien być i jest widoczny w obrocie kasowym, ale tego obrotu z wspomnianą kwotą nie należało wpisywać w zamknięciu rachunków w poczet rzeczywistych dochodów i rzeczywistych wydatków w 1884. r. bo przez to tak dochody, jak wydatki powiększono fikcyjnie o 26.160 zł. Rozszerzyliśmy się tutaj nad wytknięciem tego formalnego błędu i większego błędu formalnego wyżej wskazanego; gdyż błędy takie powtarzające się corocznie w zamknięciach rachunkowych sprawiają zawikłanie w rachunkach, utrudniają zbadanie ich zamknięć, i są powodem, iż ogół rzeczywistych dochodów i rzeczywistych wydatków przedstawia się większym, niż jest istotnie.

Dochody rzeczywiste były istotnie większe od preliminowanych: w tytule IVtym, a mianowicie w tego tytułu pozycji 5ej: „zwrot za brakujące kupony od przedłożonych do wypłaty obligacji indemnizacyjnych“, gdyż preliminowano ten dochód na 10.800 zł., a przy-

niósł istotnie 23.155 zł. 64 ct., więcej o 12.355 zł., gdyż przedłożono do wypłaty, z przyczyny wyżej wskazanej, więcej niż zwykle obligacyj indemnizacyjnych wylosowanych w dawniejszych latach, a przy tych obligacyach brakowało kuponów odciętych już po ich wylosowaniu. Był także większy dochód rzeczywisty od preliminowanego w 11ej pozycji tegoż tytułu IV t. j. z spłaty zaliczek zwrotnych, co przyniosło 21.420 zł. 98 ct., a tego dochodu nie preliminowano w budżecie, gdyż go zamieszczano niewłaściwie w pozycjach przebiegających. Albowiem kwota wydana na zaliczkę w roku poprzednim przed zamknięciem rachunków, a oddana dopiero w roku następnym, jest rzeczywistym wydatkiem roku poprzedniego, a rzeczywistym dochodem roku następnego; przeto słusznie spłatę zaliczek dawnych zamieszczono tu w dochodach.

Natomiast dochód rzeczywisty funduszu wschodnio-galicjijskiego w r. 1884. z dodatku indemnizacyjnego do podatków był istotnie mniejszy od preliminowanego dochodu z tegoż źródła. Wprawdzie w przedłożonym zamknięciu rachunków, w skutek błędu już wytkniętego, wpisano w dziale rzeczywistych dochodów, iż dodatek indemnizacyjny przyniósł funduszowi wschodnio-galicjijskiemu w 1884. r. dochodu z zaległości za lata ubiegłe 811.329 zł. 39 ct., z należitości bieżącej za 1884. r. 1.378.610 zł. 58 ct., razem 2.189.939 zł. 97 ct., przeto więcej o 43.309 zł. 97 ct., niż dochód z tego dodatku obrachowano w budżecie na 2.146.630 zł., a tę mniemaną zwyżkę dochodu z dodatku indemnizacyjnego uzasadniano całkiem mylnie w dołączonym do zamknięcia „uzasadnieniu różnic między wynikiem a preliminarzem“, jak to już wyżej wykazaliśmy. Gdy z powyższej sumy 2.189.939 zł. 97 ct. wykazanej jakoby rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicjijskiego, wyłączymy kwotę 208.407 zł. 88 ct. zapłaconą przez dyrekcję dróg żelaznych galicjijskich jako dodatek indemnizacyjny dla funduszu zachodnio-galicjijskiego i krakowskiemu a przelaną istotnie przed zamknięciem rachunków do dochodów z dodatku indemnizacyjnego dla tychże funduszu (zachodnio-galicjijskiego i krakowskiemu) jako im należną i w ich zamknięciu znów wykazaną; powtóre gdy wyłączymy kwotę 46.949 zł. 15 ct., którą wynosiły nadpłaty w dodatkach indemnizacyjnych mylnie poprzednio od podatkujących pobrane a im zwrócone przed zamknięciem rachunków za r. 1884.; — ujrzymy, iż czysty dochód z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicjijskiego wynosił w 1884. r. rzeczywiście tylko 1.934.582 zł. 93 ct. Przeto ten czysty dochód rzeczywisty z dodatku indemnizacyjnego, był mniejszy od preliminowanego na 1884. r. o 212.047 zł. 07 ct., a dochód rzeczywisty brutto wynoszący 1.991.532 zł. 08 ct. był mniejszy od preliminowanego na ów rok o 155.097 zł. 92 ct.

Nie są dostatecznie wyjaśnione powody tego znacznie mniejszego, bo o 155.097 zł., niż preliminowano na r. 1884., dochodu rzeczywistego brutto z dodatku indemnizacyjnego z wschodniej części Galicji dla funduszu wschodnio-galicjijskiego, gdy w tym samym roku dodatek indemnizacyjny z zachodniej części Galicji (a także i w krakowskiemu) przyniósł funduszowi zachodnio-galicjijskiemu większy dochód, niż go preliminowano i obrachowano na tej samej podstawie, na której preliminowano i obrachowano w budżecie na r. 1884. dochód z dodatku indemnizacyjnego z wschodniej części Galicji.

Oprócz tak znacznie mniejszego dochodu z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicjijskiego w 1884. r., nie miał także ten fundusz żadnego dochodu w pozycjach 1ej i 2ej tytułu III., mianowicie: z „odsetek od obligacyj będących własnością funduszu“ i z „kapitałów umieszczonych na procent“, a to z powodów następujących: Z odsetek od obligacyj będących własnością funduszu, preliminowano dochód 47.350 zł., albowiem taka była wartość kuponów mających zapasę w 1884. r. od tych obligacyj; ale kuponów tych nie zrealizowano, lecz je zniszczono, przez co strącono także tę samą kwotę z wydatku przypadającego na spłatę kuponów. Powtarza się to i powtarzać się musi corocznie, albowiem dla porządku rachunków, należy w dziale wydatków preliminować całą należitość za kupony od wszystkich obligacyj będących w obiegu, mające zapasę w roku budżetowym, a natomiast w dziale docho-

dów należy preliminować należytość za kupony od obligacyj będących własnością funduszu, mające zapasę w roku budżetowym. W pozycji 2iej tego tytułu: „odsetki od kapitałów własnych umieszczonych na procent“ preliminowano 3.000 zł. od 100.000 zł. pożyczonych skarbowi krajowemu w r. 1881 przed układaniem budżetu, a dochodu tego nie było wcale, gdyż fundusz wschodnio-galicyjski odebrał te 100.000 zł. w 1883. r. i użył na pokrycie swoich wydatków w owym roku.

Ogół *wydatków* rzeczywistych funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego obrachowano w budżecie na 1884. r. na sumę 3,642.579 zł.; zaś przedłożone zamknięcie rachunków wykazuje ogół wydatków rzeczywistych tegoż funduszu w 1884. roku w sumie 3,938.780 zł. 92 ct., przeto większy o 296.201 zł. 92 ct. Lecz powyższa suma wydatków rzeczywistych wykazana w zamknięciu rachunków jest mylna i za wielka wskutek tego samego błędu formalnego, który popełniono zapisując i sumując w zamknięciu rachunkowym rzeczywiste dochody, a który to błąd wytknęliśmy roztrzásając rachunki dochodów. (Mianowicie jedne i też same kwoty 208.407 zł. i 26.160 zł., zapisane początkowo jako przebiegający dochód i przebiegający wydatek a następnie przeniesione przed zamknięciem rachunków, pierwsza kwota do właściwego funduszu, druga do właściwej rubryki i tam zamieszczone powtórnie a słusznie już jako rzeczywisty dochód i rzeczywisty wydatek, zapisano niewłaściwie w obu funduszach i w obu rubrykach w poczet rzeczywistych dochodów i rzeczywistych wydatków i dwa razy objęto w sumach dochodów i wydatków).

Z przytoczonej powyżej sumy a wykazanej w zamknięciu rachunków jako ogół rzeczywistych wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, należy wyłączyć: po 1sze, kwotę 208.407 zł. 88 ct., która w rachunkach funduszu wschodnio-galicyjskiego była tylko pozycją przebiegającą, a niewłaściwie zamieszczoną została poprzednio w poczet rzeczywistych dochodów tegoż funduszu, i również niewłaściwie zapisano ją tu w poczet rzeczywistych wydatków tegoż funduszu; po 2ie, należy także z powyższej sumy wyłączyć kwotę 26.160 zł. 73 ct., którą zupełnie niewłaściwie zamieszczono w poczet rzeczywistych wydatków dla tego tylko, że ją zamieszczono dwukrotnie (raz pod pozycją 4tą, drugi raz pod pozycją 6tą tytułu III.) w wykazie rzeczywistych dochodów. Wówczas ujrzymy, iż ogół rzeczywistych wydatków funduszu wschodnio-galicyjskiego w 1884. r. wynosił istotnie 3,704.212 zł. 31 ct., przeto był większy od ogółu wydatków preliminowanych na ów rok tylko o 61.633 zł. 31 ct.

Porównyując szczegółowo pozycye wydatków rzeczywistych z preliminowanymi, okazuje się, że wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych: w tytule II. „spłata obligacyj indemnizacyjnych“, gdyż na ten tytuł preliminowano odpowiednio planowi losowania obligacyj 1,734.600 zł., zaś przedłożono do wypłaty w 1884. r.: obligacyj wylosowanych w latach ubiegłych za 343.875 zł., a z wylosowanych w roku bieżącym za 1,537.630 zł. 50 ct., razem za 1,881.505 zł. 50 ct.; przeto więcej o 146.905 zł. 50 ct. niż preliminowano. Wyżej wskazaliśmy już powód dla czego w roku tym przedłożono do wypłaty znaczniejszą niż zwykle ilość obligacyj dawniej wylosowanych.

Powtórne wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych w tytule IV. poz. 2., gdyż na rentę roczną od kapitałów nieasygnowanych nie już nie preliminowano w budżecie na 1884. r., a wypłacić jeszcze musiano 215 zł. 68 ct. Wreszcie na zaliczki zwrotne wydano 22.567 zł. 05 ct., a na ten wydatek nie preliminowano jeszcze nic w budżecie na rok 1884. albowiem komisya budżetowa dopiero później zażądała, aby zwroty zaliczek wziętych w latach poprzednich a zwróconych w roku budżetowym, zapisywano w poczet dochodów rzeczywistych a wydatek na zaliczki, które mają być zwrócone w latach późniejszych, zapisywano w poczet wydatków rzeczywistych.

Wydatki rzeczywiste były znów mniejsze niż preliminowano: Po pierwsze, w tytule IV: „renty dla uprawnionych“, bo na odsetki od obligacyj indemnizacyjnych czyli na wy-

płatę kuponów prelininowano 1,820.046 zł., gdyż tyle przypadało do wypłaty za kupony zapasé mające w 1884 r. od obligacyj wschodnio-galicyskich jeszcze nie wylosowanych; jednak przedłożono do wypłaty kuponów zapadłych w latach przeszłych za 122.477 zł. 23 ct., a kuponów zapadłych w r. 1884 za 1,608.292 zł. 66 ct., razem za 1,730.769 zł. 89 ct., przeto mniej niż prelininowano o 89.276 zł. 10 ct. Powtóre, wydatek rzeczywisty był mniejszym od prelininowanego w tytule VI: „rozmaite wydatki“, gdyż na zwroty podatującym nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych, na zwroty rent i zwroty rachunkowe prelininowano 60.933 zł., a wydano rzeczywiście 47.323 zł. 40 ct., mniej o 13.609 zł. 60 ct. niż prelininowano. (Wykreśliliśmy tu kwotę 208.407 zł. 88 ct. niewłaściwie wpisaną w poczet wydatków rzeczywistych, jak to już wykazaliśmy kilkakrotnie).

Jeżeli ogół wydatków rzeczywistych funduszu indem. wschod. galic. w 1884 r., który sprostowany, po wykreśleniu przebiegających pozycyí wpisanych niewłaściwie w poczet rzeczywistych wydatków, wynosił 3,704.212 zł. 31 ct., porównamy z sprostowanym również powyżej ogółem rzeczywistych dochodów za tenże rok wynoszących téż samą sumę 3,704.212 zł. 31 ct., widzimy, że wydatki w 1884 r. pokryto zupełnie, ale tylko w ten sposób, jak to już wskazaliśmy, że dla pokrycia przewyżki wydatków nad dochody, wzięto zaliczkę nieoprocenowaną z skarbu państwa, wynoszącą 115.473 zł., którą jednak zaraz w styczniu 1885 zwrócono, gdy wpłynęły właściwe dochody.

Majątek funduszu indem. wschod.-gal. wynosił z końcem 1884 r. 922.488 zł. i był cały złożony z własnych obligacyj policzonych tu i w ich imiennej wartości. Ponieważ zaś majątek ten wynosił z końcem 1883 r. 996.562 zł. 90 ct., przeto zmniejszył się o 74.074 zł. 90 ct. To zmniejszenie majątku nastąpiło: po 1sze z powodu, iż obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu wylosowano w 1884 r. za sumę 32.025 zł., a gotówkę za te wylosowane obligacye użyto na pokrycie wydatków; powtóre, że zaliczoną do majątku resztę z subwencyi danej z skarbu państwa w 1883 r., (z której to reszty 26.160 zł. pożyczono funduszowi krakowskiemu, a 11.924 zł. przechowano w depozycie) odebrano od funduszu krakowskiego i podniesiono z depozytu a użyto dla pokrycia wydatków bieżących.

Aktywa czyli stan czynny funduszu indem. wschod.-gal. wynosił z końcem 1884 r. 2,427.496 zł. 18 ct., gdy zaś z końcem 1883 r. wynosił 2,435.256 zł. 94 ct., przeto zmniejszył się o 7.760 zł. 76 ct. To zmniejszenie się aktywów spowodowanem zostało głównie przez zmniejszenie się majątku będącego własnością funduszu i byłoby nawet znaczniejsze, gdyby równocześnie nie wzrosło w 1884 r. drugie z aktywów, mianowicie, gdyby nie była wzrosła w ciągu 1884 r. zaległość dodatków indemnizacyjnych z wschodniej części Galicyi; albowiem ta zaległość dodatków indemnizacyjnych wynosiła z końcem 1883 r. 1,205.998 zł. 79 ct. zaś z końcem 1884 r. wynosiła 1,277.106 zł. 24 ct.

Pasywa czyli stan bierny funduszu indem. wschod. gal. wynosił ogółem z końcem 1884 r. 35,353.762 zł. 55 ct., a gdy z końcem 1883 roku ogół stanu biernego wynosił 37,093.178 zł. 68 ct., przeto zmniejszył się w ciągu 1884 r. o 1,739.416 zł. 13 ct. Główne pasywa były następujące: 1sze Należytość za obligacye indemnizacyjne wschodnio-galicyskie pozostające jeszcze do losowania i umorzenia w latach od końca 1884 r. do końca 1898 r., wynosząca 34,146.840 zł. 2gie Należytość za obligacye wylosowane lecz nie przedłożone do spłaty przed końcem 1884 r. 285.810 zł. 3cie Należytość za kupony od obligacyj indemnizacyjnych zapadłe do 1884 r. a nie przedłożone do wypłaty, 772 237 zł. (Jednak nadmienić tu trzeba nawiasowo, że znaczna część tych kuponów zaginęła, nie będzie więc przedłożoną do wypłaty). 4te Zaliczka nieoprocenowana z skarbu państwa 115.473 zł., którą słusznie zamieszczono w stanie biernym z końcem 1884 r., gdyż zwróconą została już po zamknięciu rachunków za 1884 r., ale zaraz w styczniu 1885 r.

W stan bierny funduszu indemn. wschod.-gal. nie wliczamy bynajmniej i wliczać nie należy zamieszczonej w przedłożonym przez Rząd zamknięciu rachunków sumy 46,598.485 zł. powstałej z subwencji wypłacanej corocznie przez skarb państwa funduszowi indemn. wschod.-galic. od 1858 r., oraz powstałej z zasiłków dawanych przez skarb państwa temuż funduszowi indemn. przed 1858 r.; albowiem na mocy patentu cesarskiego, subwencją wspomnianą obowiązany był skarb państwa płacić obu funduszom indemn. galicyjskim, jako zasiłek bezwrotny; zaś nieuzasadnionego roszczenia skarbu państwa do zwrotu tych subwencji i zasiłków, nie uznaje Wysoki Sejm i nigdy nie uznał.

Przystępujemy do sprawozdania z przedłożonego przez Rząd zamknięcia rachunków z dochodów i wydatków funduszu *zachodnio-galicyjskiego* za r. 1884.

Ogół dochodów tego funduszu preliminowano w budżecie na 1884 rok na sumę 2,103.307 zł., w przedłożonym zaś przez Rząd zamknięciu rachunków, ogół dochodów rzeczywistych w 1884 r. wykazano w sumie 2,252.015 zł. 47 ct. Jednak ten ogół dochodów rzeczywistych, a także jak później ujrzymy, ogół rzeczywistych wydatków obejmuje sumę 60.134 zł. 2 ct., którą zaliczoną chwilowo przez fundusz zachodnio-galicyjski funduszowi krakowskiemu w 1884 r. i przez ten fundusz krakowski w tymże samym roku przed zamknięciem rachunków zwróconą, wpisano niewłaściwie tak w poczet wydatków jak i w poczet dochodów rzeczywistych funduszu zachodnio-galicyjskiego w 1884 r., chociaż to była tylko pozycja przebiegająca. Powiększono przeto ogół dochodów i ogół wydatków fikcyjnie o 60.134 zł. 2 ct. Odjawszy tę kwotę od wyżej przytoczonej sumy 2,252.015 zł. 47 ct., widzimy, iż ogół rzeczywistych dochodów funduszu zachodnio-galicyjskiego w 1884 r. wynosił istotnie 2,191.881 zł. 45 ct., był przeto większy od ogółu dochodów preliminowanych na ów rok o 88.574 zł. 45 ct.

Z dwóch głównie powodów ogół dochodów rzeczywistych był większy od ogółu dochodów preliminowanych. Mianowicie po 1sze, z powodu, iż dodatek indemnizacyjny przyniósł dochodu więcej o 74.689 zł. niż obrachowano w budżecie; po 2gie, że gdy pomimo tego wzrostu w tej rubryce dochodów, nie mogły wszystkie dochody rzeczywiste wystarczyć dla pokrycia większych w tym wyjątkowym roku wydatków, sięgnięto po zaliczkę bezprocentową ze skarbu państwa w kwocie 74.073 zł., którą zwrócono. ale już po zamknięciu rachunków ra rok 1884, bo w styczniu 1885 r. Z powyższych dwóch powodów byłby nawet ogół dochodów rzeczywistych większy, niż powyżej wskazano, od obrachowanego w budżecie, gdyby w kilku znów pozycjach dochód rzeczywisty nie był znacznie mniejszy od preliminowanego, jak to ujrzymy zaraz porównując szczegółowo pozycye.

Dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych: W tytule III w poz. 3ej, „gotówka za wylosowane obligacye będące własnością funduszu“, która wynosiła 38.325 zł. a dochodu tego losowego wcale nie preliminowano, lub nie przewidywano, że będzie użyty dla pokrycia wydatków. W tytule IV w poz. 5ej, „zwrot za brakujące kupony od przedłożonych do wypłaty obligacyj indemnizacyjnych“, preliminowano dochód 7.000 zł., a otrzymano rzeczywiście 14.673 zł. 61 ct. z powodu, że w tym wyjątkowym roku przedłożono do wypłaty daleko więcej, niż zwykle, obligacyj wylosowanych w poprzednich latach; przyczynę tego już przytoczyliśmy. W pozycji 11ej tegoż tytułu, „zaliczki zwrotne spłacone funduszowi“ przyniosły 2.619 zł. 52 ct., a tego dochodu w budżecie na rok 1884 nie preliminowano z powodu już także wskazanego. W tytule 5tym „dochód z dodatku indemnizacyjnego“ obrachowano w budżecie na 843.507 zł., przyniósł zaś dodatek rzeczywiście 918.196 zł. 44 ct. przeto więcej o 74.689 zł. 44 ct. niż preliminowano. Tę zwyczaję dochodu z dodatku indemnizacyjnego uzasadniono w zamknięciu rachunków tém, że „dodatki indemnizacyjne spłacone przez koleje „północną“ i „Karola Ludwika“ za rok 1883 (a raczej za ostatni kwartał tegoż roku), zarachowane zostały w dochód 1884 roku.

Do tego uzasadnienia dodać musimy uwagę, że dodatki indemnizacyjne spłacone przez Dyrekcyę dróg żelaznych galicyjskich za tenże sam okres 1883 roku wpłynęły do dochodu funduszu wschod.-galic. także dopiero w 1884 r., zaś pomimo tego dochód rzeczywisty z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu wschodnio-galicyjskiego był w 1884 r. znacznie mniejszy od preliminowanego na ów rok, jak to wyżej wykazaliśmy, a przecież dodatek indemnizacyjny preliniuje się i pobiera dla obu funduszy wschodnio- i zachodnio galicyjskich na jednej podstawie i w jednakowej wysokości. Odjąwszy od sumy 918.196 zł. 44 ct., którą przyniósł dodatek indemnizacyjny funduszowi zachodnio-galicyjskiemu, kwotę 43.167 zł. 23 ct., którą wynosiły zwrócone w 1884 r. podatkującym nadpłaty w roku poprzednim dodatku indemnizacyjnego, a którą słusznie zapisano w wydatkach funduszu zachodnio-galicyjskiego, — otrzymamy sumę 875.029 zł. 21 ct. czystego dochodu z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu zachodnio-galicyjskiego, a przeto zawsze więcej o 31.522 zł. 21 ct. niż dochód ten obrachowano w budżecie na r. 1884.

Dochody rzeczywiste były mniejsze od przewidzianych w budżecie: W tytule I-ym „wpłaty na kapitały“, preliminowano 2.052 zł., wpłynęło 1.782 zł. 28 ct., mniej o 269 zł. 71 ct. W tytule II-im „wpłaty na renty“ preliminowano 812 zł., wpłynęło 540 zł. 43 ct., mniej o 271 zł. 57 ct. W tytule III-im: „dochody z własnego majątku“, w pozycji 1-iej: „odsetki od obligacyj będących własnością funduszu zachodnio-galicyjskiego“, preliminowano 28.672 zł., zaś w pozycji 2-iej: „odsetki od kapitałów umieszczonych na procent“, preliminowano 3 000 zł., a w obu tych pozycjach nie było żadnego rzeczywistego dochodu z tych samych powodów, które przedstawiliśmy wykazując dla czego w tychże pozycjach nie miał także dochodu fundusz wschodnio-galicyjski.

Ogół wydatków w funduszu zachodnio-galicyjskiego preliminowano w budżecie na r. 1884. na 2,102.040 zł., zaś w zamknięciu rachunków za 1884 r. wykazano ogół wydatków w sumie 2,252.015 zł. 47 ct. Jednak wyłączwszy z tej sumy kwotę 60.134 zł. 2 ct. (chwilowo pożyczoną funduszowi krakowskiemu i przez tenże zwróconą w 1884. r.) która jak to wykazaliśmy, nie była ani wydatkiem ani dochodem rzeczywistym, ale pozycją przebiegającą — otrzymamy ogół rzeczywistych wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego w 1884. r. wynoszący istotnie 2,191.881 zł. 45 ct. i był większy od ogółu wydatków preliminowanych o 89.841 zł. 45 ct.

Mianowicie więcej wydano rzeczywiście, niż preliminowano na ten wydatek: w tytule II-im „na spłatę obligacyj indemnizacyjnych“, gdyż preliminowano na ten wydatek 999.600 zł., wydano zaś na spłatę obligacyj wylosowanych w dawniejszych latach a przedłożonych do wypłaty w 1884: 218.568 zł., na spłatę obligacyj wylosowanych w 1884 r. 880.635 zł., razem wydano rzeczywiście 1.099.203 zł., przeto więcej niż preliminowano o 99.603 zł. z powodu już wskazanego przy roztrząsaniu zamknięcia rachunków funduszu wschodnio-galicyjskiego. Dalej więcej wydano niż preliminowano w tytule VI-tym: „na zwroty podatkującym nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych“ i zwroty rachunkowe, gdyż wydatek ten obliczono w budżecie na 25.433 zł., a wydano rzeczywiście 43.167 zł. 23 ct. na zwroty dawniejszych nadpłat dodatku, a 165 zł. 67 ct. na zwroty rachunkowe, razem 43.332 zł. 90 ct., więcej o 17.899 zł. 90 ct. niż preliminowano. Wreszcie pomijając drobne zwiększenia wydatków w trzech małych pozycjach, wymienimy jeszcze, iż na zaliczki zwrotne nie preliminowano w budżecie, a wydano 2.486 zł. 33 ct.

Natomiast wydano mniej niż preliminowano: na „zarząd funduszem“, bo preliminowano 14.730 zł., a wydano 12.133 zł. 37 ct., przeto mniej o 2.596 zł. 63 ct.; na odsetki od obligacyj czyli na wypłatę kuponów, preliminowano 1,062.277 zł., wydano 1,034.637 zł. 82 ct., mniej o 27.639 zł. 18 ct., bo nie wszystkie kupony zapadłe w 1884. r. przedłożono do wypłaty.

Ogół rzeczywistych wydatków wynoszący w 1884. r. 2,191.881 zł. 45 ct. był zupełnie równy ogółowi rzeczywistych dochodów w tymże roku, wynoszącemu także 2,191.881 zł. 45 ct.

i przez niego pokryty, ale tylko wskutek tego, że przewyżkę wydatków nad właściwe dochody funduszu pokryto zaliczką z skarbu państwa, wynoszącą 74.073 zł., którą zwrócono w roku następnym.

Majątek funduszu zachodnio-galicyskiego wynosił z końcem 1884. r. 508.545 zł. 99 ct., licząc obligacye indemnizacyjne, w których jest złożony, w ich imiennej wartości; gdy zaś z końcem 1883. wynosił 547.320 zł. 10 ct., przeto zmniejszył się o 38.774 zł. 11 ct., a to z tego głównie powodu, że gotówkę za wylosowane obligacye indemnizacyjne własnością funduszu będące, wynoszącą 38.325 zł.; użyto na pokrycie wydatków.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego wynosiły z końcem 1884. r. 965.463 zł. 11 ct., gdy zaś z końcem 1883. ogół aktywów tego fundusz wynosił 960.110 zł. 8 ct. przeto aktywa zwiększyły się o 5.353 zł. 3 ct. a to z powodu, że chociaż główne aktywum t. j. majątek funduszu zmniejszył się o 38.325 zł., jednak drugie znaczne aktywum, t. j. zaległe dodatki indemnizacyjne, zwiększyły się o 24.397 zł. 52 ct., bo zaległość dodatków indemnizacyjnych z zachodniej części Galicyi wynosiła z końcem 1883. r. 298.815 zł. 37 ct., zaś z końcem 1884. r. 323.212 zł. 99 ct. Nadto zwiększyło się trzecie aktywum: zapadłe kupony od własnych obligacyj, z 95.427 zł. 11 ct. na 116.272 zł. 80-ct., przeto o 20.845 zł. 69 ct. Pomijam małe różnice w drobnych aktywach, które częścią zmniejszyły się, częścią zwiększyły w ciągu 1884. r.

Stan bierny czyli passywa funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego wynosiły z końcem 1884. r. 20,619.791 zł. 66 ct., gdy zaś z końcem 1883. r. wynosiły 21,638.696 zł. 84 ct., przeto passywa zmniejszyły się w ciągu 1884. r. o 1,018.905 zł. 18 ct. Głównem z istotnych passywów była należność za obligacye indemnizacyjne zachodnio-galicyskie, pozostające jeszcze do losowania i spłaty od końca 1884. do 1898 roku, a które wynosiły 19,983.715 zł. 50 ct., licząc je w ich imiennej wartości. Drugiem znacznem z istotnych pasywów jest należność za kupony zapadłe a nie przedłożone jeszcze do wypłaty, wynosząca 402.969 zł. W poczet pasywów nie wliczyliśmy wcale zamieszczonej w rządowym zamknięciu rachunków sumy 33,824.075 zł. 54 ct. (z końcem 1883. r. suma ta wynosiła 32,683.159 zł. 84 ct.) powstałej z sumowania uposażeń które skarb państwa corocznie funduszom indemnizacyjnym od 1858. r. wypłacał, oraz z sumowania zasiłków dawanych przez tenże skarb przed 1858. r.; albowiem te uposażenia obowiązany był Skarb Państwa na mocy patentu cesarskiego wypłacać i wypłacał bezzwrotnie, a Wysoki Sejm nie uznaje niesłusznych całkiem roszczeń do zwrotu tych uposażeń i zasiłków.

Przechodzimy wreszcie do sprawozdania z zamknięcia rachunków za r. 1884. wydatków i dochodów *funduszu indemnizacyjnego krakowskiego*, który nie pobiera żadnej subwencji ze skarbu państwa.

Ogół *dochodów* tego funduszu w 1884. r. obrachowano w budżecie na 189.342 zł.; zaś przedłożone zamknięcie rachunków za r. 1884. wykazuje, iż rzeczywiste dochody funduszu krakowskiego — nie licząc owej tylekrotnie wspomnianej zaliczki 60.134 zł., wziętej chwilowo z funduszu zachodnio-galicyskiego i zwróconej temuż przed zamknięciem rachunków, — wynosiły istotnie 262.570 zł. 75 ct., przeto więcej niż preliminowano o 73.228 zł. 75 ct., przeważnie z powodu, jak to zaraz szczegółowo wykażemy, że dodatek indemnizacyjny przyniósł znacznie większą sumę, niż obliczono w budżecie na podstawie podatków rozpisanym na rok 1882.

Mianowicie dochód rzeczywisty był większy od obrachowanego w budżecie: po 1sze: z dodatku indemnizacyjnego do podatków, gdyż dodatek ten obliczono w budżecie na 185.183 zł., a przyniósł rzeczywiście: z spłaconej zaległości z lat ubiegłych 60.638 zł. 28 ct., z należności

bieżącej za 1884. r. 196.219 zł. 89 ct., razem 256.858 zł. 17 ct., przeto więcej niż preliminowano o 71.675 zł. 17 ct. Wylączywszy nawet z tego dochodu z dodatku indemnizacyjnego zwrócone podatującym nadpłaty dodatku indemnizacyjnego z roku poprzedniego, wynoszące znacznieszą niż zwykle kwotę 20.010 zł. 01 ct., widzimy, że czysty dochód z dodatku indemnizacyjnego w 1884. r. dla funduszu krakowskiego wynosił istotnie 236.848 zł. 16 ct., przeto był większy od preliminowanego o 51.665 zł. 16 ct. Jedynym jawnym powodem tego rezultatu, że dodatek indemnizacyjny przyniósł funduszowi krakowskiemu znacznie większy dochód niż obrachowano w budżecie, jest pobranie większej kwoty (bo o 31.927 zł.) z zaległości dodatku z lat dawniejszych, niż zaległo znów z należitości bieżącej za rok 1884. Ale powód ten nie uzasadnia całej wyżki rzeczywistego dochodu z dodatku indemnizacyjnego w r. 1884.

Powtóre, dochód rzeczywisty był większy od preliminowanego: z gotówki za wylosowane obligacye, gdyż tego dochodu losowego nie preliminowano w budżecie, a przyniósł 1.260 zł. Po 3cie dochód był także większy ze zwrotu za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych przedłożonych do wypłaty, bo na ten dochód preliminowano 1.000 zł., przyniósł zaś 2.082 zł. 46 ct., więcej o 1.082 zł. 46 ct., a to z powodu wskazanego przy tej samej pozycji funduszu wschodnio-galicyjskiego. Wreszcie zaliczki dane w latach poprzednich a zwrócone w 1884. r. przyniosły dochodu 644 zł., a tego dochodu wcale nie preliminowano w budżecie na rok 1884. z powodu także już wymienionego.

Natomiast mniej rzeczywiście pobrano niż preliminowano: po 1sze: z odsetek od obligacyj będących własnością funduszu, preliminowano 2.695 zł. odpowiednio ilości kuponów, które miały zapaść w 1884. r. od własnych obligacyj, a miano tylko 1.642 zł. 36 ct., gdyż za tę kwotę zrealizowano zapadłe kupony, resztę zaś kuponów zniszczono; w tej więc pozycji, oraz w trzech innych małych pozycjach, których wymienienie pomijam, pobrano ogółem mniej o 1.475 zł. 09 ct. niż preliminowano.

Ogół rzeczywistych *wydatków* funduszu krakowskiego w 1884. r. wynosił istotnie nie 312.356 zł. 83 ct. jak wykazano w zamknięciu rachunków, ale 252.222 zł. 80 ct. Albowiem do zwykłych wydatków rzeczywistych funduszu krakowskiego w 1884. r. należy dodać tylko kwotę 26.160 zł. 75 ct., którą pożyczono w roku poprzednim od funduszu wschodnio-galicyjskiego i zapisano w poczet rzeczywistych dochodów r. 1883. przy zamknięciu rachunków z owego roku, zaś oddano ją temuż funduszowi dopiero w 1884. r., przeto należała w poczet rzeczywistych wydatków funduszu w r. 1884. Ale według zasad budżetowych nie można zapisywać ani w poczet wydatków, ani w poczet dochodów rzeczywistych 1884. r. zaliczki chwilowej 60.134 zł., wziętej i zwróconej przez fundusz krakowski w ciągu 1884. r. po zamknięciu rachunków za rok 1883 a przed zamknięciem rachunków za r. 1884., albowiem była to pozycya przebieżna.

Tak sprostowany ogół rzeczywistych wydatków funduszu krakowskiego, wynoszący 252.222 zł. 80 ct., większy był jeszcze od ogółu obrachowanych w budżecie wydatków na tenże rok w sumie 190.584 zł., o 61.638 zł. 80 ct.

Mianowicie więcej wydano niż preliminowano: Na spłatę obligacyj indemnizacyjnych, gdyż preliminowano na ten wydatek 100.800 zł., wydano zaś 125.454 zł., więcej o 24.654 zł. z powodu, iż w r. 1884. więcej niż zwykle corocznie przedłożono do wypłaty obligacyj dawnej wylosowanych. Na zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych i zwroty rachunkowe, preliminowano 4.115 zł., wydano zaś 20.065 zł. 67 ct., gdyż rok 1884. był pod tym także względem wyjątkowy; albowiem w skutek przemian w wymiarze podatku gruntowego w 1882 r., więcej pobrano w 1882. i 1883. w podatkach i dodatkach indemnizacyjnych, niż się należało, ale nadpłatę do dodatku indemnizacyjnego zwróciły podatującym fundusze indemnizacyjne w 1883. i 1884. r. Dla tego to zwroty w 1883. i 1884. r. nadpłat poprzednich dodatku indemnizacyjnego były daleko większe, niż w latach przed 1883 r. I tak fundusz krakowski zwrócił podatującym w 1882. r. nadpłatę dodatku indemnizacyjnego tylko za sumę 3.137 zł., w roku zaś 1884.

za sumę 20.065 zł. 67 ct. Wydano także w 1884. r. 26.160 zł. 73 ct. na zwrot pożyczki zaciągniętej z funduszu wschod. gal. w 1883. r., a wydatku tego wcale nie prelimitowano w budżecie na 1884 r. bo układano go w 1883. r. przed zaciągnięciem wspomnianej pożyczki. Wreszcie wydano 629 zł. 86 ct. na zaliczki, które mają być zwrócone w następnych latach, a tego wydatku nie prelimitowano wcale z powodu już przedstawionego.

Wydano istotnie mniej niż prelimitowano: na zarząd funduszem, gdyż w budżecie obrachowano ten wydatek na 1.082 zł., wydano tylko 807 zł. w skutek zmniejszenia się ciągle czynności w sprawach serwitutowych. Na odsetki od obligacyj t. j. na wypłatę kuponów zapadających w 1884 r. prelimitowano 84.587 zł., a wydano 79.105 zł., gdyż nie wszystkie kupony zapadły w 1884. przedłożono do wypłaty.

Ogół rzeczywistych wydatków w 1884 r. funduszu krakowskiego wynoszący 252.222 zł. 80 ct. pokryto w zupełności dochodami rzeczywistymi w tymże roku, wynoszącymi 262.570 zł. 75 ct. a przewyżka dochodów nad wydatki czyli pozostałość z rachunków za r. 1884. w kwocie 10.347 zł. 95 ct. znajdowała się z końcem 1884 r. w zapasie kasowym funduszu krakowskiego.

Majątek funduszu indemn. krakowskiego wynosił z końcem 1884 r. 57.949 zł. 50 ct., licząc obligacje własnością funduszu będące w ich imiennej wartości; ponieważ zaś majątek ten z końcem 1883. r. wynosił 59.209 zł. 50 ct., przeto zmniejszył się o 1.260 zł. z powodu, że za taką kwotę wylosowano obligacje będące własnością funduszu a gotówkę za te obligacje użyto na pokrycie wydatków. Fundusz krakowski umorzył i zniszczył już własnych obligacyj do końca 1884. r. za 623.868 zł.

Aktywa funduszu krakowskiego wynosiły z końcem 1884 r. 151.260 zł. 48 ct., gdy zaś z końcem 1883. wynosiły 170.454 zł. 98 ct., przeto zmniejszyły się o 19.194 zł. 50 ct. Mianowicie zmniejszyły się aktywa następujące: zaległość dodatków indemnizacyjnych z 99.615 zł. 38 ct. na 67.688 zł. 29 ct., majątek funduszu z 59.209 zł. 50 ct. na 57.949 zł. 50 ct.; zapadły kupony od własnych obligacyj z 3.396 zł. 14 ct. na 1.887 zł. 11 ct., oraz dwa drobne aktywa; natomiast wzrosło jedno dawne aktywum: odsetki za zwłokę w spłacaniu kapitałów i procentów, z 382 zł. na 5.518 zł. i przybyła do aktywów pozostałość z rachunków z r. 1884., wynosząca w gotówce, jak widzieliśmy 10.347 zł. 94 ct.

Stan bierny funduszu krakowskiego wynosił z końcem 1884 r. 1,683.102 zł. 4 ct. przeto zmniejszył się o 149.270 zł. 36 ct. Passywa są następujące: 1sze, należność za obligacje indemnizacyjne krakowskie przypadające do losowania i spłaty od końca 1884 do 1898 r. wynosi 1,532.716 zł.; 2ie, należność za obligacje wylosowane po koniec 1884 r. lecz nie przedłożone do spłaty 13.986 zł.; 3cie, kupony zapadłe a nie przedłożone do wypłaty: 132.436 zł.; 4te, nadpłacone przez podatujących dodatki indemnizacyjne 3,943 zł. 83 ct., oraz dwa drobne passywa.

W sprawozdaniu powyższem z zamknięcia rachunków wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych za r. 1884, sprostowawszy w niem błędy formalne i stąd płynące błędy w sumach rzeczywistych dochodów i wydatków, — wykazaliśmy, że dodatek indemnizacyjny przyniósł rzeczywiście w 1884 r. (po zwrocie nadpłat) czystego dochodu funduszowi indemnizacyjnemu wschodnio-galicyjskiemu 1,934.582 zł. 93 ct. (a nie 2,189.939 zł. 97 ct.); funduszowi zachodnio-galicyjskiemu 875.029 zł. 21 ct., (wykazany dochód brutto był 918.196 zł.), przeto obu funduszom indemnizacyjnym galicyjskim przyniósł dodatek indemnizacyjny czystego dochodu w 1884 r. 2,809.612 zł. 14 ct. Gdy zaś funduszowi krakowskiemu przyniósł dodatek indemnizacyjny po zwrocie nadpłat, czystego dochodu 236.848 zł. 16 ct. (dochód brutto był 256.858 zł.), przeto dodatek indemnizacyjny z całej Galicji i krakowskiego przyniósł ogół-

łem czystego dochodu 3.046.460 zł. 30 ct. Ponieważ zaś dodatek indemnizacyjny pobierano w 1884. r. we wschodniej i zachodniej części Galicji w wysokości 31½ centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich, przeto jeden cent dodatku indemnizacyjnego przyniósł z całej Galicji bez Krakowskiego, czystego dochodu w 1884. r. 89.194 zł. 3 ct. Gdy zaś w Krakowskim pobierano dodatek indemnizacyjny w wysokości 22 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich państwowych, przeto jeden cent dodatku indemnizacyjnego przyniósł z Krakowskiego czystego dochodu w 1884. r. 10.765 zł. 82 ct. A zatem jeden cent dodatku indemnizacyjnego do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich państwowych przyniósł rzeczywiście z całej Galicji i Krakowskiego w 1884. r. czystego dochodu 99.959 zł. 85 ct.

Zdaliśmy Wysokiemu Sejmowi szczegółowo sprawę z zamknięcia rachunków wydatków i dochodów w 1884. r. wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych administrowanych dotychczas przez c. k. rząd i z ich stanu z końcem wspomnianego roku. Jednak zważywszy, że Wysoki Sejm nie załatwiał i nie załatwia stanowczo zamknięcia rachunków funduszków indemnizacyjnych z powodu, że te zamknięcia rachunków Rząd przedkłada Sejmowi dopiero od 1871 r., zaś poprzednich zamknięć rachunkowych nie przedłożono Wysokiej Izbie i Sejm ich nie załatwiał, przeto zamknięć rachunkowych teraz przedstawianych nie można ani należycie zbadać, ani stanowczo załatwić;

Powtóre zważywszy, iż Wysoki Sejm nie zapuszczał się dotychczas w stanowcze załatwianie rachunków indemnizacyjnych z tego także powodu, iż Skarb Państwa rości sobie z tych rachunków pretensye do kraju, których Sejm nigdy nie uznał i uznać nie może; — pozostaje Komisya budżetowa na temże samem stanowisku w obec zamknięcia rachunków za rok 1884. i wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Sejm wstrzymuje się od stanowczego załatwienia przedłożonego mu zamknięcia rachunków funduszków indemnizacyjnych wschodnio-galicjijskiego, zachodnio-galicjijskiego i krakowskiego za 1884 rok, a przyjmuje je tylko do wiadomości z zastrzeżeniami uchwalonemi na poprzednich sesjach sejmowych“.

We Lwowie, 13. grudnia 1885 r.

Przewodniczący w zastępstwie:

Artur Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Leon Chrzanowski w. r.

W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu. W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu. W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu.

Należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu. W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu. W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu.

W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu.

Należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu. W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu. W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu.

W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu.

W tym celu należało przede wszystkim zrehabilitować opinię publiczną, która do tej pory była niekorzystnie nastawiona wobec przemysłu i handlu.